

UDDRAG

Kortlægning af sociale konsekvenser i VVM-praksis

Af: Sanne Vammen Larsen, Aalborg Universitet; Helle Nielsen, Aalborg Universitet

Nedenstående er en opsummering på VVMplus arbejdspakke 1, med de væsentligste konklusioner på hvordan sociale konsekvenser håndteres i VVM-praksis i Danmark. Dette er baseret på gennemgang af 19 VVM-rapporter for vindmøller, biogasanlæg og solcelleanlæg suppleret med 5 interview med praktikere der arbejder med VVM.

Nedenstående er en oversigt over kategorier af sociale konsekvenser som kan behandles i VVM, samt eksempler på konkrete konsekvenser.

Kategori	Eksempler fra VVM-rapporter
Levevis	Rekreative interesser, lystfiskeri, jagt
Kultur	Ingen
Lokalsamfundet	Arbejdspladser, turisme, attraktivitet for bosætning, støtte til lokalsamfundet
Det politiske system	Lodsejers brugsrettigheder
Miljøet	Støj, visuelt, luftforurening, drikkevand, støv, refleksioner, lugt
Helbred og velbefindende	Støj, luftforurening, skyggekast, trafikulykker, smitterisiko, magnetfelter
Personlig- og ejendomsret	Ejendomsværdi, råderet over jord, privatøkonomi, varmepriser
Frygt og forhåbninger	Trafiktryghed og –sikkerhed, barriereeffekt

Resultaterne viser at der i forhold til en international definition af sociale konsekvenser ikke er fokus på konsekvenser for kultur, ligesom der er relativt lidt fokus på det politiske system og folks frygt og forhåbninger. Yderligere viser resultaterne, at der er flest forskellige konsekvenser håndteret i forbindelse med det omgivende miljø, helbred og velbefindende samt lokalsamfundet.

Resultaterne viser yderligere at ud af de sociale konsekvenser, der er identificeret, er lidt færre beskrevet og vurderet og færre endnu afbødet. I forhold til afbødning skiller konsekvenser for det omgivende miljø sig ud, idet relativt mange af disse afbødes i forhold til andre typer af sociale konsekvenser, som blot identificeres, beskrives eller vurderes. Langt de fleste af de håndterede sociale konsekvenser er lokale og negative. Her skiller de sociale konsekvenser for lokalsamfundet sig ud ved at omfatte flere positive konsekvenser end de øvrige typer af sociale konsekvenser.

Dette er bl.a. i form af en vurdering af om projektet vil generere arbejdspladser og hvor mange. Resultaterne viser endeligt, at der benyttes empirisk data i forbindelse med håndteringen af ca. en tredjedel af de sociale konsekvenser. Her skiller konsekvenser for det omgivende miljø sig igen ud, idet halvdelen af disse er underbygget af empirisk data.

Erfaringerne med sociale konsekvenser i VVM blandt de interviewede VVM-praktikere viser, at der ikke er megen systematik i håndteringen af sociale konsekvenser, men at det er meget forskelligt fra projekt til projekt, hvad der håndteres og hvordan. De interviewede oplever, at der i håndteringen af de sociale konsekvenser er fokus på de krav, der stilles i lovgivning og vejledninger, hvilket bl.a. fører til at fokus afgrænses til miljøafledte sociale konsekvenser, samt konsekvenser med grænseværdier. Ligeledes mener en del af de interviewede, at ikke-kvantificerbare sociale konsekvenser ofte ikke medtages. De fleste af de interviewede oplever ikke, at vurdering af de sociale konsekvenser efterspørges af involverede aktører, ligesom det ikke er deres erfaring, at konsekvenserne nødvendigvis håndteres i andre dele af processen omkring projektet end VVM. I forhold til den konkrete udformning af VVM-rapporterne identificeres en udfordring i at sikre, at sproget i rapporterne ikke bliver for teknisk, og at der ikke bliver en fast skabelon for VVM-rapportens udformning og indhold, som ikke udvikles fra projekt til projekt. Endelig lægger en del af de interviewede vægt på, at en vurdering af sociale konsekvenser i VVM-rapporten ikke er nok, de skal inddrages i en forbedret dialog med aktører i lokalområdet.